

Kelan tilannekatsaus

Kela korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestäjänä

Koronakriisin oppeja ja jälkihoidon suunnittelua sekä
toteutusta opiskeluterveydenhuollossa

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon
neuvottelukunta 12.11.2021

Kirsi Airinen
Etuuspäällikkö
Kela

Etuuspalvelujen lakiyksikkö
Terveystuoltoetuksien osaamiskeskus
TTH- ja opisk.terv.r.

Koronan vaikutus opiskelijoihin ja opiskeluterveydenhuoltoon – haasteita - epäkohtia

- On vaikea arvioida, kuinka suuri osa kysynnän kasvamisesta liittyy koronatilanteeseen ja kuinka suuri osa puolestaan palveluiden laajentumiseen
- Etäopiskelun määrä on kasvanut voimakkaasti
  - Opiskelijat ovat vähemmän opiskelupaikkakunnalla
  - Opiskeluterveydenhuollon palveluiden ristiinkäytön tarve on kasvanut
    - Yhteistyö palveluiden ristiinkäytön kehittämiseksi on käynnistetty.
- Etäopiskelun määrä ulkomailta Suomeen on kasvanut
  - Opiskelija on velvollinen maksamaan korkeakouluopiskelijan opiskeluterveydenhoitomaksun
    - Läsnaolevaksi ilmoittautunut, suomalaista tutkintoa suorittava opiskelija
  - Opiskelija ei ole oikeutettu saamaan opiskeluterveydenhuollon palveluita ulkomaille edes etänä
    - Opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan valtakunnallisesti
    - Potilasvakuutuslaki ei korvaa YTHS:n ulkomaille antamaa hoitoa
  - Selvittelytyö on käynnistynyt

Valtionavustus ja valtionavustuksen jatkohakemus YTHS:lle

- Kela on YTHS:n kanssa yhdessä osallistunut YTHS:n valtionavustuksen ja valtionavustuksen jatkohakemuksen tekemiseen
- YTHS on saanut valtionavustusta Covid-19 viruksen aiheuttamien haittojen lieventämiseen; korkeakouluopiskelijoiden opiskelukyvyn tukemiseen ja hyvinvoinnin varmistamiseen.
  - YTHS sai päätöksen valtionavustuksen ensimmäisen osan myöntämisestä 12.4.2021, ja jatkotoimintojen pystyttäminen tarvittavine palvelusopimuksineen ja rekrytointeineen saadaan toteutettua syksyn 2021 aikana.
- Jatkohakemuksella on haettu tukea jatkotoimenpiteille jo aloitetun toiminnan tueksi ja täydentämiseksi.
  - Jatkohakemuksen osalta opiskelukyvyn tukemisen palvelujen tuottaminen menee käytännössä vuoden 2022 puolelle

Valtionavustus ja valtionavustuksen jatkohakemus YTHS:lle

- YTHS on esimerkiksi avannut
  - anonyymin Mielichatin (6/2021)
    - keskustelusta ei tehdä kirjausta
  - SelfChat mielenterveys (9/2021)
    - Tehdään kirjaus potilastietojärjestelmään
    - Tarvittaessa tehdään hoidon tarpeen arvio
  - Digimielenterveysklinikka (9/2021)
    - Tehdään kirjaus potilastietojärjestelmään
- Erillisellä rahoituksella palkatut mielenterveyden ammattilaiset

Korkeakouluopiskelijoiden Kelalle esittämät huolet – opintojen aloittaminen

- Korona on viivästyttänyt opintojen aloittamista
  - yo- ja amk-laissa on määräaikaisesti sallittu siirtää opintojen aloittamista
    - myös opintotukilaissa korona on säädetty hyväksyttäväksi syyksi siirtää opintojen aloittamista
  - vaikutus opintolainahyvitykseen

Korkeakouluopiskelijoiden Kelalle esittämät huolet – opinnoissa edistyminen

- Riittävä edistyminen opinnoissa edistyminen opintotuen näkökulmasta
  - erityisesti kulttuuri- ja sote-aloilla on ollut joissakin tilanteissa hankaluutta suorittaa kursseja esim. työharjoittelut
- Syksyllä 2021 tehdyssä opintojen edistymisen seurannassa (koskee lv 2020-2021) oli suurin piirtein saman verran opiskelijoita, joilta pyydettiin lisäselvitystä edistymättömyydestä kuin syksyllä 2019 tehdyssä seurannassa (koskee lv 2018-2019), johon ei vielä korona vaikuttanut, joten määrällisesti opinnoissa edistymättömyys ei ole muuttunut aikaisemmista vuosista
- Syksyllä 2020 edistymisen seuranta (koskee lv 2019-2020) tehtiin koronan johdosta vähän muuttuneilla säännöillä ja siksi vertailu on syksyyn 2019

Korkeakouluopiskelijoiden Kelalle esittämät huolet – opinnoissa edistyminen

- Opintojen edistymättömyys on heijastanut myös siihen, että korona on saattanut viivästyttää opinnoista valmistumista
  - opintotukilaissa korona on säädetty hyväksyttäväksi syyksi sille, että opintotuen enimmäistukiaikaa voidaan pidentää tai opintolainahyvityksessä huomioitavaa määräaikaa voidaan pidentää
- On myös huomioita, että korona-aikaan on myös valmistuttu aikaisempia vuosia enemmän
  - opiskelu on myös tehostunut ja kurssitarjonta (verkossa?) on ollut kattavaa useilla koulutusaloilla.
- Jos opintotukea saava opiskelija sairastuu, sairauspäivärahalle siirtyminen on nykyään helppoa
  - Kelassa yritämme viestittää opiskelijoille, että rajallisia opintotukikuukausia ei kannata kuluttaa sairausaikana

Kela järjestää koulutusta YTHS:n terveydenhuollon ammattihenkilöstölle

- 14.1.2022
- Koulutuksen sisältö:
  - opintotuki
  - sairauspäiväraha
  - kuntoutustuesta
  - kuntoutus sekä moniammatillisen kuntoutuksen keinovalikoimat
  - Kelan palvelukanavat

Kela järjestää koulutusta YTHS:n terveydenhuollon ammattihenkilöstölle

- Opintotukikuukausien määrä on rajallinen, on tärkeää, että opiskelija on aina ns. oikealla etuudella.
  - Opintotukea ei kannata nostaa, jos ei pysty opiskelemaan.
- Opiskelijan opiskelukyvyn tukeminen ja/tai palauttaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on ensiarvoisen tärkeää, jotta opiskelija pystyy jatkamaan opintojaan ja suorittamaan tutkinnon.
  - Tavoitteena on, että YTHS:llä on riittävä osaaminen ohjata opiskelijaa oikeiden Kelan etuuksien ja myös palveluiden (esimerkiksi kuntoutus) pariin, kun he tunnistavat opiskelijan opiskelukyvyn heikentyneen.
  - opiskelijat saavat oikeat etuudet ja palvelut riittävän ajoissa.

Kiitos

Kirsi Airinen
Etuuspäällikkö
Kela
Etuuspalvelujen lakiyksikkö
Terveystuotoetuksien osaamiskeskus
TTH- ja opisk.terv.r.
kirsi.airinen@kela.fi